

DAGURIN
3.
NOVEMBER

FLOGVIT

VIÐ VØDDUM

TAÐ ER **IKKI** JÚST NAKRAR **FRAMÚR** VÆL VIRKANDI **HEILAKYKNUR**, SUM **DOLPH LUNDGREN** ER **HEIMSKENDUR** FYRI. MEN **VAR** TAÐ IKKI FYRI **GRACE JONES** OG **SYLVESTER STALLONE**, SO HEVÐI **KRÚTSTERKI** SVIIN **HELST** VERIÐ **VIRDUR** SUM **GRANSKARI** ÍSTAÐIN FYRI **ACTION-LEIKLUTIRNAR** Á HVÍTA **LØRIFTINUM**

FILMUR

Jákup Mørk
post@sosialurin.fo

Tað var ikki tilveran sum action-hetja á hvíta løriftinum, ið var tað, sum ein ungur Dolp Lundgren gekk og droymdi um.

Hóast hann so sanniliga dugdi at brúka sínar vøddar, og eitt nú var tví-faldur europameistari í Karate, so var tað fyrst og fremst við framúr góðu bókligu evnum sínum, at hann gjørdi vart við seg heima í Stockholm.

Sum skúlanæmingur hevði hann framúr hegni, og øll barna- og ungdomsárini var hann í toppi, tá lærarnir skuldu geva karakter til næmingar sínar. Pápin helt ikki altíð so nógv um tað, sum sonurin avrikaði, men sjálvur hevur Lundgren síðani sagt, at hetta bert hevði við sær, at hann treiskaðist enn meira.

Eftir loknan fólka- og studentaskúla var tað evnafrøðin, sum hevði hansara stóra áhuga. Við einum IQ, sum sigst vera á leið 160, vóru karakterirnar í toppi á øllum økjum, og tí hevði hann ongar trupulleikar at sleppa framat bestu lærustovnunum, tá hann skuldi gera av, hvar hann skuldi lesa. Hann nam sær meira vitan á lærurum háskúlum í Washington og Clemson í USA, og í tekniska instituttinum í Stockholm tók hann prógv innan evnafrøði. Eitt prógv, sum hann seinni víðkaði til eina master innan kemiverkfrøði á lærda háskúlanum í Sydney og Australia. Sjálvandi sum besti næmingurin á skúlanum.

Og umframt skúlagongdina var tað karate-ítróttin, sum hevði hansara stóra

áhuga. Blaðungur hevði Dolph eisini vant judo og veklyfting, men tað var innan karate, at hann veruliga gjørdi um seg. Í 1978 hevði hann svart belti av triðja dan í Kyokushin karate. Hann var liðskipari á svenska landsliðnum í HM-kappingini í 1979, og bæði í 1980 og 1981 var hann europiskur meistari, umframt at hann eisini vann eina sterka kapping í Australia í 1982.

Lokkaður av Grace Jones

Tað var tó ikki ítróttin, ið hann ætlaði sær sum livibreyð, tá leiðin gekk til USA. Pápin hevði altíð sagt, at skuldi hann veruliga verða til nakað stórt, so fór hetta ikki at eydnast í lítla Svøríki. Góða útbúgvingin og framúr próvtøluni vóru tó nóg mikið til at fáa møguleikan at granska á lærda háskúlanum í Boston, og so tóktist yrkisleiðin at vera løgd – men hon broyttist heilt skjótt.

Lestrarárini skuldu jú fíggjast so ella so. Lundgren hevði fingið bæði ein flottan kropp og góða koreografi gjøgnum karate-ítróttina, og við hesum í skjáttuni eydnaðist honum at fáa starv sum dansari á einum náttklubba í Sydney. Hetta gav honum bráðliga møguleikan sum lívverji hjá sangarinnuni og supermodellini, Grace Jones. Sum í einum ævintýri gjørdist stjørnan og lívverji hennara góð, og saman fluttu tey til New York, tá Jones var liðug við uppgávnar, sum hon hevði í Australia.

Nærum tveir metra høgi norðbúgvinn var bara kendur sum sjeikurin hjá Jones, men hetta var sum eisini nóg mikið fyrstu tíðina. Jones stóð sjálf á heimstindunum hesi árin, og umframt tilveruna framman fyri myndatølunum og handan mikrofonina, varð hon eisini

Dolph Lundgren í
filmatiseringini av *He-Man*

biðin um at spæla ein av høvuðsleiklutunum, tá Roger Moore setti punktum fyri síni luttøku í 007 við *a View to a Kill* í 1985.

Umvegis nýggju vinfólkin, sum hann nú hevði funnið sær, hevði Lundgren sjálvur fingið hug at royna seg sum sjónleikari. Tað eydnaðist eisini Jones at finna ein lítlan leiklut til sjeikin í 007-filminum, men tað var ikki hesin, sum gjørdist gjøgnumbrotið.

Hetta kom tó longu sama árið. Sylvester Stallone skuldi í holt við upp-tøkurnar til *Rocky IV*, og hann hevði brúk fyri einum sterkum mótspælara til leiklutin sum russiski Ivan Drago. Íalt vóru einir 5.000 vónríkir og sterkir mans, ið royndu at sleppa framat leiklutinum, men valið fall á Dolph Lundgren. Fyrst og fremst hevði hann bæði hæddina, styrkina og utsjónina. Og hartil var hann somikið væl fyri frá karate-venjingunum, at hann tað lá væl fyri at læra seg neyðugu koreografi'ina til leiklutin.

Skotið kundi ikki verið meira bein-

rakið. Og sjálvur var Lundgren eisini púrasta paff um, hvussu skjótt hann bráðliga var ein filmsstjørna.

– Eg fór inn í biografín sum sjeikurin hjá Grace Jones. Men tá eg kom útaftur, var tað sum Dolph Lundgren, hevur Lundgren sjálvur sagt um bio-frumsýningina av *Rocky IV*, sum fullkomuliga broytti lív hansara.

Drago stendur eftir

Hvussu evnaríkur Lundgren er sum sjónleikari, eru helst fleiri meiningar um. Nógvalda, at hann er ov avmarkaður, og tí ongan tíð kann átaka sær aðrar leiklutir enn stóru og sterku action-maður. Hvussu er og ikki, so listin við leikavrikum hansara ein av teimum heilt drúgvu. Umframt leiklutin sum Drago, so var Universal Soldier – har hann spældi saman við Jean Claude Van Damme – kanska tann størsti. Hann hevur eisini leikstjórnað nøkrum filmum sjálvur, og seinnu árin hevur hann tvær ferðir verið partur av rimmar-succes'ini, *The Expendables*, har hann sæst saman við fleiri øðrum stórum action-stjórnum frá 80'unum og 90'unum.

Men fram um alt, so stendur leikluturin sum Ivan Drago eftir, tá tosaðu verður um Lundgren, ið verður 55 nú leygardagin.

Meðan kalda kríggjð nærkaðist endanum, fekk Stallone flættað eina amerikanska friðarprædiku inn í framhaldið av røðini um kendasta boksaran nakrantíð. Og hóast vokali leikluturin var avmarkaður, so vildi tað mest sum verið ov lætt at gitt, um ljóðspurningurin í onkrari spurnarkapping snýr seg um, hvør segði »I must break you« ella »if he dies – he dies«.

Clinton valdur

3. november 1992 vinnur demokratiska valevnið, **Bill Clinton**, á George Bush, yngra, og gerst harvið 42. amerikanski forsetin. Clinton, sum tá var 46 ár, var triði yngsti forsetin í søguni hjá USA, og hann er fyrsti forsetin, ið er føddur aftan á seinna veraldarbardaga. Clinton gjørdist sera væl umtóktur sum forseti. Hann megnaði at fáa bilbukt við hallið á amerikonsku fíggjarlógini, og um allan heim varð hann kendur við uttanríkispolitikk sín. Hann varð afturvaldur í 1996, men politisku avrikini komu tá at standa í skugganum av sonevndu Lewinsky-gate.

Chevrolet á gøtuna

3. november 1911 fær Ford T av álvara kapping. Hendan dagin kemur fyrsti Chevrolet-bilurin á gøtuna. Síðani hetta hevur Chevrolet í 101 ár verið eitt tað kendasta merkið hjá amerikanska bilidnaðinum. Flaggskipið hjá General Motors varð uppkallað eftir Louis Chevrolet, sum um hetta mundið var ein av heimsins best rasarakoyrarum.